

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГРОШІ І КРЕДИТ»

Галузь знань	07 – Управління та адміністрування	Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Шифр і назва спеціальності	075 – Маркетинг	Семестр	4
Назва освітньої програми	Маркетинг	Тип дисципліни	вибіркова
Факультет	Економіки та менеджменту	Кафедра	Фінанси, банківська справа та підприємництво

Обсяг:

За видами занять:

Кредитів ECTS	Годин	Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
4,0	120	18	-	36	-	66	Залік

ВИКЛАДАЧ

Крук Олена Миколаївна, lk21061496@gmail.com

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри «Фінанси, банківська справа та підприємництво».

Досвід роботи - 18 років.

Автор понад 65 наукових та навчально-методичних праць.

Провідний лектор з дисциплін: «Фінанси», «Гроші та кредит», «Місцеві фінанси», «Казначейська справа», «Звітність суб'єктів господарювання та фінансово-кредитних установ» та ін.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння здобувачами термінологією теорії грошей і кредиту, способів оцінки впливу грошово-кредитних відносин і управління ними.
Мета та цілі	Метою викладання дисципліни «Гроші і кредит» є ознайомлення здобувачів з методологічним і методичним апаратом знань з теорії грошей та кредиту, кількісної теорії грошей і сучасного монетаризму, грошового обігу, грошового ринку та грошових систем, кредитних та валютних відносин для розвитку грошової та кредитної систем.
Формат	Лекції (очний, заочний формат), практичні заняття (очний, заочний формат), консультації (очний, заочний формат), підсумковий контроль – екзамен(очний, заочний формат).
Пререквізити	Загальні та фахові знання, набуті в результаті отримання повної загальної середньої освіти з урахуванням знань дисциплін «Фінанси», «Мікро- та макроекономіка» та ін.

Пореквізити

Знання з дисципліни «Гроші і кредит» можуть бути використані під час написання бакалаврської роботи за умов відповідності до її теми.

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.
СК4. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.
СК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.
СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.
СК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.
СК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.
СК9. Здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційної діяльності.
СК10. Здатність використовувати маркетингові інформаційні системи в ухваленні маркетингових рішень і розробляти рекомендації щодо підвищення їх ефективності.
СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.
СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.
СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі.
СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

ПРН 3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.

ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

Вимоги викладача, політика курсу

Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять згідно розкладу, не спізнюватись, а також самостійну роботу. Здобувач зобов'язаний працювати з навчальною та додатковою літературою, з інформацією на електронних носіях і в Інтернет-ресурсах. За умов пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття за наявності допуску викладача. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Під час роботи над завданнями не припустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

<p>Лекція 1</p>	<p>Тема Т1. Сутність і функції грошей</p>	<p>Практичне заняття 1</p>	<p>Виникнення грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Розвиток форм вартості та гроші. Роль грошей у розширеному відтворенні. Еволюція форм грошей і грошових відносин. Товарні, металеві та паперові гроші. Кредитні та електронні гроші. Суть грошей. Гроші як особливий товар. Функції грошей: міра вартості; засіб обігу; засіб платежу; засіб нагромадження; світові гроші. Зміна економічної ролі золота. Ціна золота та гроші. Виникнення та розвиток сучасних грошей. Кредитна природа сучасних грошей. Відмінність між паперовими та кредитними грошами. Функціональні форми грошей.</p>	<p>Походження грошей. Роль держави у творенні грошей. Суть грошей як загального еквівалента і абсолютно ліквідного активу. Гроші як гроші і гроші як капітал. Форми грошей та їх еволюція. Демонетизація золота. Еволюція кредитних грошей. . Вартість грошей. Ціна грошей як капіталу: вартість зберігання грошей та процент. Функції грошей. Функція міри вартості. Ціна як грошове вираження вартості товарів. Функція засобу обігу. Функція засобу платежу. Їх сутність, сфери використання, відмінності. Світові гроші. Взаємозв'язок функцій та вплив на них зміни вартості грошей. Роль грошей як інструмента регулювання економіки. Гроші в перехідній економіці України.</p>
<p>Лекція 2</p>	<p>Тема Т2. Грошовий обіг і грошові потоки</p>	<p>Практичне заняття 2</p>	<p>Зміст поняття «грошовий обіг». Структура грошового обігу. Готівковий та безготівковий обіг. Грошово-розрахунковий, грошово-кредитний та грошово-фінансовий обіг. Взаємозв'язок грошового обігу з системою ринкових відносин. Основні ринки, що обслуговуються грошовим обігом. Грошові потоки, класифікація та механізм балансування. Закон грошового обігу. Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Погляди на характер зміни швидкості обігу грошей. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей.</p>	<p>Поняття грошового обороту, його економічна основа, основні суб'єкти та ринки, які він обслуговує. Структура грошового обороту за формою платіжних засобів та економічним змістом. Характеристика грошового обігу як складової грошового обороту. Поняття та складові маси грошей, що обслуговує грошовий оборот. Базові гроші та грошові агрегати. Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Розрахунок швидкості обігу. Вплив швидкості обігу на масу та стабільність грошей. Механізм забезпечення стабільності грошей. Суть та вимоги закону кількості грошей, необхідних для обороту. Монетизація ВВП. Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий оборот, їх економічні відмінності.</p>
<p>Лекція 3</p>	<p>Тема Т3. Грошовий ринок</p>	<p>Практичне заняття 3</p>	<p>Поняття та функції грошового ринку. Канали прямого та опосередкованого фінансування. Основні групи учасників фінансового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Вартість грошей. Купівельна спроможність грошей як вираження їхньої вартості. Вартість грошей, що нагромаджуються. Ставка відсотка. Номінальна та реальна ставки відсотка та співвідношення між ними. Вартість грошей і час. Вартість грошей з урахуванням фактора ризику.</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">самостійна робота</p> <p>Що таке грошовий ринок? Чому його називають умовним ринком? Чим відрізняються операції купівлі-продажу на грошовому й на товарному ринках? Що є інструментом купівлі-продажу на грошовому та на товарному ринках? Які види інструментів використовуються на грошовому ринку? Хто є суб'єктами грошового ринку? Між ким забезпечують зв'язки на грошовому ринку фінансові посередники? Назвіть основні групи фінансових посередників? Чим характерні потоки грошей у секторі прямого фінансування грошового ринку? Чим характерні потоки грошей у секторі опосередкованого фінансування? Чи можуть банки працювати в секторі прямого фінансування грошей? Чим відрізняється грошовий ринок від ринку грошей, а ринок грошей – від ринку капіталів? Що таке попит на гроші? Це явище залишку чи потоку й чому? Чим відрізняється попит на гроші від попиту на товари? Який механізм зв'язку між рівнем процентної ставки і обсягом маси грошей в обігу? Які фактори спричиняють зміни в попиті на гроші? Якою є залежність між зміною ставки процента і темпами інфляції? Яка залежність між альтернативною вартістю зберігання грошей і процентною ставкою? Поясніть механізм цього зв'язку. Як повинна змінитися пропозиція грошей, щоб при незмінному попиті рівноважних процентна ставка знизилася?</p>

Лекція 4	Тема Т4. Грошові системи	Практичне заняття 4	Сутність та механізм функціонування грошової системи, її відмінність від грошового обороту та грошового ринку. Закономірності еволюції грошових систем від саморегульованих систем повноцінних грошей до систем регульованого державою обігу кредитних грошей. Процес формування грошової системи в Україні. Цілі грошово-кредитної політики та адекватні їм інструменти цієї політики. Сутність проблеми монетизації валового внутрішнього продукту в Україні та проблеми монетизації бюджетного дефіциту і шляхи їх вирішення.	Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи. Основні типи грошових систем та їх еволюція. Системи металевго обігу (біметалізм та монометалізм). Системи обігу нерозмінних грошових знаків. Створення і розвиток грошової системи в Україні.
Лекція 5	Тема Т5. Інфляція та грошові реформи	Практичне заняття 5	Сутність, форми прояву та способи виміру інфляції. Наукові дискусії щодо причин інфляції. Форми інфляції: повзуча інфляція; галопуюча інфляція; гіперінфляція; супергіперінфляція та їх дослідження. Зовнішні ознаки інфляції: відкрита інфляція, прихована інфляція; їхня характеристика. Механізм впливу інфляції на реальну економіку, її економічні та соціальні наслідки. Завдання та механізм державного регулювання інфляції. Основні особливості інфляційного процесу в Україні в перехідний період. Показники вимірювання інфляції: індекс вартості життя; індекс купівельної спроможності; індекс споживчих цін; індекс цін виробника. Сутність, завдання та види грошових реформ. Особливості проведення грошової реформи в Україні.	Суть інфляції, її причини, форми прояву та закономірності розвитку. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Особливості інфляції в Україні в перехідний період. Дискусії щодо використання «регульованої інфляції» в подоланні економічної кризи. Суть антиінфляційної політики. Грошові реформи в Україні.
Лекція 6	Тема Т6. Валютний ринок і валютні системи	Практичне заняття 6	Поняття валютної системи. Еволюція валютних відносин. Види валютних систем: національна, регіональна, світова. Складові елементи валютних систем. Сучасна світова валютна система та її інститути. Міжнародні ліквідні ресурси. Розвиток європейської валютної системи. Поняття валюти та валютного курсу. Функції валютного курсу. Види та конвертованість валюти. Валютний ринок. Поняття та види валютних операцій. Валютні ризики. Валютне регулювання і валютний контроль. Завдання та методи валютного регулювання. Механізми регулювання валютного курсу, валютна інтервенція, девальвація, ревальвація, котирування валют. Платіжний баланс.	Поняття валюти. Її призначення та сфери використання. Види валюти та їх характеристика. Суть валютних відносин. Валютні курси та конвертованість валют. Механізм забезпечення конвертованості валюти. Необхідність, суть та органи валютного регулювання. Механізм регулювання валютного курсу (девальвація, ревальвація, валютна інтервенція). Конвертованість валюти.
Лекція 7	Тема Т7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм	Практичне заняття 7-8	Розвиток теорії грошей як процес формування наукових шкіл, течій та теорій. Основні питання та періоди (класичний, кейнсіанський, сучасний) розвитку теорії грошей. Сутність номіналістичної та металевої теорії грошей. Теорія «представницької вартості паперових грошей». Теорія «дестафації» грошей. Формування класичної кількісної теорії грошей та її основні положення. Розвиток поглядів на роль грошей в економіці (Й. Шумпетер, Д.Кейнс). Внесок Д.Кейнса в теорію грошових відносин. Виникнення та зміст монетаризму. Погляди кейнсіанців, монетаристів та представників теорії раціональних очікувань на доцільність здійснення грошово-кредитної політики. Зближення позицій монетаристів та неокейнсіанців у поглядах на грошово-кредитну політику.	Металістична теорія грошей. Сучасний металізм та причини його занепаду. Номіналістична теорія грошей. Суть кількісної теорії грошей. Кейнсіанська модель кількісної теорії грошей. Монетаристська версія кількісної теорії грошей. Суть та значення теорії інфляції для забезпечення стабільності економіки.

Лекція 7	Тема Т8. Кредит у ринковій економіці	Практичне заняття 9-10	Кредит як обов'язковий елемент сучасної економіки, як засіб ліквідації невідповідності між часом виробництва, часом обігу грошових коштів та засіб вирішення протиріччя між часовим осіданням коштів і необхідністю їх використання в господарстві. Кредит як економічна категорія і юридичне поняття. Розвиток кредитних відносин. Сутність та функції кредиту. Принципи кредитування. Класифікація кредиту. Форми та види кредиту. Характеристика фінансового, товарного кредитів та кредиту під цінні папери. Роль кредиту в розвитку економіки. Межі кредиту. Теорії кредиту. Природа позичкового відсотка. Відсоток як ціна капіталу та як плата за втрату ліквідності. Види відсотка. Облікова ставка відсотка як інструмент регулювання стану фінансового ринку. Причини коливання ринкової ставки відсотка. Призначення державного, банківського, комерційного та споживчого кредитів.	Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Сутність кредиту як форми руху вартості на зворотній основі. Позиковий капітал і кредит. Стадії та закономірності руху кредиту. Об'єкти, суб'єкти та типи кредитних відносин. Форми та види кредиту. Поняття економічних меж кредиту, їх види, причини і наслідки порушення. Кредитні відносини та інфляція. Відсоток за кредит: суп., види, економічні межі руху та фактори зміни ставки відсотка. Функції кредиту та їх класифікація. Роль кредиту в розвитку економіки. Розвиток кредитних відносин в Україні.
Лекція 8	Тема Т9. Фінансові посередники грошового ринку	Практичне заняття 11-12	Об'єктивні передумови та причини становлення й розвитку фінансово-кредитних установ як посередників на грошовому ринку. Основні напрями діяльності сучасних фінансово-кредитних установ. Види, функції, принципи й типи операцій фінансово-кредитних організацій. Відмінності посередницької діяльності небанківських фінансово-кредитних установ від банківської діяльності. Договірні фінансові посередники. Інвестиційні фінансові посередники. Інвестиційні фонди, їхня діяльність в Україні та правове забезпечення. Діяльність договірних посередників. Страхові компанії, страховий бізнес і його розвиток в Україні та правове забезпечення. Недержавні пенсійні фонди і механізм їхнього функціонування, їхня характеристика. Переваги і недоліки приватних пенсійних фондів. Їхня діяльність в Україні та їхнє правове забезпечення. Ломбарди і механізм їхнього функціонування.	Сутність фінансових посередників. Місце фінансових посередників у структурі фінансового ринку. Спеціалізовані небанківські установи. Класифікація і характеристика фінансових посередників. Функції фінансових посередників.
Лекція 8	Тема Т10. Центральні банки	Практичне заняття 13-14	Призначення центрального банку. Роль центрального банку у формуванні пропозиції грошей та їх ціни. Об'єктивність виникнення емісійних банків та створення центральних банків. Співробітництво центральних банків світу та наднаціонального центрального банку. Особливість статусу центрального банку. Незалежність центрального банку від органів державної влади, чинники, що визначають його незалежність. Основні напрями діяльності центрального банку. Основні принципи організації та діяльності НБУ. Діяльність НБУ в умовах ринкової трансформації економіки.	Центральний банк. Походження і призначення. Поняття грошово-кредитної політики центрального банку, її завдання та типи. Інструменти грошово-кредитної політики. Державне регулювання грошової сфери. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери.

Лекція 9	Тема Т11. Комерційні банки	Практичне заняття 15-16	Призначення комерційних банків в умовах ринкових відносин. Класифікація і характеристика комерційних банків. Характеристика комерційних банків за формулю власності (акціонерні, кооперативні, державні, муніципальні та ін.). Необхідність об'єднання банків у систему. Економічна сутність банку, визначення сутності банку. Види банків. Активні та пасивні операції банків. Розрахунково-касове обслуговування та операції банків з вексями. Кредитні послуги банків як вид банківських послуг. Система та механізм банківського кредитування. Функції та види банківського кредиту. Характеристика депозитних, депозитарних, інвестиційних, консультаційних та інших послуг банків.	Загальна характеристика комерційних банків. Класифікація комерційних банків. Операції комерційних банків та їх характеристика. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх призначення та види. Проблеми небанківських фінансово-кредитних установ. Стійкість банківської системи як вирішальна передумова її успішного функціонування. Механізм забезпечення стабільності банківської системи.
Лекція 9	Тема Т12. Міжнародні фінансово-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	Практичне заняття 17-18	Характеристика міжнародних валютно-кредитних установ – Світовий банк, Міжнародний валютний фонд. Необхідність та форми співробітництва міжнародних валютно-кредитних установ з Україною. Цілі та основні напрями діяльності регіональних валютно-кредитних установ – Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк, презентація Банк міжнародних розрахунків та ін. Фінанси міжнародних установ. Характеристика фінансів та основні етапи розвитку Організації Об'єднаних Націй. Європейський Союз та його інтеграційні процеси.	Характеристика міжнародних валютно-кредитних установ. Фінанси міжнародних організацій. Міжнародні фінансові інститути. Міжнародні розрахунки. Платіжний баланс. Валютний курс. Золотий стандарт. Валютний кошук. Міжнародна грошова одиниця. Валютний ринок. Міжнародний валютний фонд. Форми співробітництва міжнародних фінансових установ з Україною.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні і практичні заняття укомплектовано наступним обладнанням: Мультимедійний проектор VE303G NEC, рік введення в експлуатацію – 2015; Ноутбук SAMSUNG 540U (NP540U3C), рік введення в експлуатацію – 2016; Ноутбук Acer N19C1, рік введення в експлуатацію – 2019; БФП Canon i-SENSYS MF4410, рік введення в експлуатацію – 2016; Колонки incredible sound R 215, рік введення в експлуатацію – 2018; системний блок Intel Atom D525, рік введення в експлуатацію – 2015; монітор lg e1940s monitor, рік введення в експлуатацію – 2015; Проекційний екран; ОС Windows 7, пакет офісних програм Microsoft office 2016, вільний доступ до Wi-Fi; Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=915>.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Фінанси, гроші та кредит [Текст] = Finance, money and credit : [навч. посіб.] / Політило М. П. [та ін.] ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка», Наук.-дослід. центр ТЗОВ «Айкю Холдинг». – Львів : Новий Світ-2000, 2022. – 233 с.
2. Фінанси, гроші та кредит [Текст] : курс лекцій / Шульга О. А. ; Держ. ун-т інтелект. технологій і зв'язку. – Київ : Компрінт, 2021. – 137 с.
3. Гроші та кредит [Текст] : навч. посіб. / М. М. Коваленко, О. С. Лесная ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Харків : Тім Пабліш Груп, 2021. – 235 с.
4. Крук О.М., Коритько Т.Ю. Гроші та кредит: навчальний посібник. – Краматорськ: ДДМА, 2019. – 239 с. ISBN 978-966-379-867-7.
5. Гроші і кредит [Текст] : навч. посіб. / П. І. Коренюк, Л. В. Коренюк, О. Т. Левандівський ; Дніпров. держ. техн. ун-т, Дніпров. нац. ун-т залізн. трансп. ім. В. Лазаряна, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. – Кам'янське : ДДТУ, 2019. – 401 с.
6. Гроші та кредит [Текст] : навч. посіб. для підгот. здобувачів вищ. освіти за спец. 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / [І. Л. Шевчук та ін.] ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. – ISBN 978-617-7675-12-8. – Ч. 1 : Гроші. – 2018. – 270 с.
7. Гроші та кредит [Текст] : навч. посіб. для підгот. здобувачів вищ. освіти за спец. 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / [І. Л. Шевчук та ін.] ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. – ISBN 978-617-7675-12-8. – Ч. 2 : Кредит. – 2019. – 184 с.
8. Гроші та кредит [Текст] : навч. посіб. / [І. М. Кречотень, Ю. С. Худолій, О. С. Максименко]. – Полтава : Пусан А. Ф., 2018. – 113 с.
9. Гроші та кредит [Текст] : підручник / [О. В. Дзюблюк та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Олександра Валерійовича Дзюблюка ; Тернопіл. нац. екон. ун-т, Каф. банк. справи. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – 891 с.
10. Гроші та кредит [Текст] : навч.-метод. посіб. / І. О. Чкан ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. – Мелітополь : Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2018. – 169 с.
11. Гроші та кредит: теорія і практика (у схемах і таблицях) [Текст] : навч. посіб. / О. В. Шишкіна, М. В. Дубина ; Чернігів. нац. технол. ун-т. – Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2018. – 570 с.
12. Orphanides, A. (2001), «Monetary policy rules based on real-time data», American Economic Review, 91 (4), pp. 964-985.
13. Leone, A, L. Jacome, and P. Madrid, 2001, «Bank Restructuring and Central Banks in Latin America», IMP Working Paper, forthcoming, (Washington: International Monetary Fund).
14. Michael Mirochnik Credit Default Swaps and the Financial Crisis Academic Commons 2010. – Official site of the Columbia University. – [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: academiccommons.columbia.edu/catalog/ac%3A138122.

Додаткова

1. Практикум «Гроші і кредит» [Текст] / М. М. Тріпак, І. А. Гарбарець. – Кам'янець-Подільський : [б. в.], 2023. – 158 с.
2. Гроші і кредит [Текст] : практикум / [уклад. П. О. Нікіфоров та ін.] ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2023. – 83 с.
3. Гроші та кредит (практикум) [Текст] : навч. посіб. / А. А. Мещеряков, Н. В. Архирейська ; Ун-т мит. справи та фінансів. – Дніпро : УМСФ, 2022. – 170 с.
4. Між боргом та дияволом: гроші, кредит і реформування глобальних фінансів [Текст] / Едеір Тернер ; пер. з англ. д-ра екон. наук Тетяни Унковської ; Growford inst. Global Research on Optimal Ways for Development. – Львів : Апіорі, 2020. – 415 с.
5. Крук О.М., Коритько Т.Ю., Гаврікова А.В. Гроші та кредит: збірник тестових завдань. – Краматорськ: ДДМА, 2019. – 55 с.
6. Фінанси, гроші та кредит [Текст] : навч. посіб. / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. – 415 с.
7. Навчальний посібник: Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» всієї спеціалізації / КП ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М.М.Дученко, Ю.О.Єрешко, О.А. Шевчук. – Електронні текстові данні (1 файл: 1,43 МБ). – Київ : КП ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 108 с.
8. Гроші та кредит [Текст] : текст лекцій / В. О. Матросова, П. О. Доуртмес ; Харків. нац. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків : Підручник НТУ «ХПІ», 2017. – 91 с.
9. Гроші та кредит: практикум [Текст] : навч. посіб. / О. В. Шишкіна, М. В. Дубина ; Чернігів. нац. технол. ун-т. – Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2017. – 273 с.
10. Гроші та кредит [Текст] : навч. посіб. / І. В. Алексеев, М. К. Бондарчук ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. – 213 с.
11. Гроші та кредит [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Сушко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 383 с.
12. Гроші та кредит [Текст] : навч. посіб. / Л. О. Коваленко, І. І. Кичко, Ю. В. Ніколаєнко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Ніжин : Орхідея, 2016. – 176 с.
13. Румянцева Г.І. Гроші та кредит у тестах та задачах: навч. посіб. (для студентів напрямів підготовки 6.030508«Фінанси і кредит» та 6.030509 «Облік і аудит») /Г.І. Румянцева. – Нововолинськ: Міська друкарня, 2016. – 127с.
14. Persson, T. and G. Tabellini, 1993, «Designing Institutions for Monetary Stability», Carnegie-Rochester Series on Public Policy, Vol. 39, pp. 53-84.
15. Alesina, A. and Summers, L. (1993), «Central bank independence and macroeconomic performance: some comparative evidence», Journal of Money, Credit, and Banking, 25 (2), pp. 151-162.

Web-ресурси: <http://www.nbu.gov.ua>, <https://zakon.rada.gov.ua/laws>,
<http://ukrstat.gov.ua>, <http://www.oxforddictionaries.com/>, <https://www.worldbank.org/>,
<http://www.rada.gov.ua/>, <http://www.minfin.gov.ua/>, <http://www.sfs.gov.ua/>,
<http://www.nssmc.gov.ua/>, <http://www.ac-rada.gov.ua/>,
<https://bank.gov.ua/control/uk/index>, www.liga.net/, www.nau.kiev.ua/.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

Виникнення грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Розвиток форм вартості та гроші. Роль грошей у розширеному відтворенні. Еволюція форм грошей і грошових відносин. Товарні, металеві та паперові гроші. Кредитні та електронні гроші. Суть грошей. Гроші як особливий товар. Функції грошей: міра вартості; засіб обігу; засіб платежу; засіб нагромадження; світові гроші. Зміна економічної ролі золота. Ціна золота та гроші. Зміст поняття «грошовий обіг». Структура грошового обігу. Готівковий та безготівковий обіг. Грошово-розрахунковий, грошово-кредитний та грошово-фінансовий обіг. Взаємозв'язок грошового обігу з системою ринкових відносин. Основні ринки, що обслуговуються грошовим обігом. Грошові потоки, класифікація та механізм балансування. Закон грошового обігу. Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Погляди на характер зміни швидкості обігу грошей. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей. Поняття та функції грошового ринку. Канали прямого та опосередкованого фінансування.

Основні групи учасників фінансового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Вартість грошей. Купівельна спроможність грошей як вираження їхньої вартості. Вартість грошей, що нагромаджуються. Ставка відсотка. Номінальна та реальна ставки відсотка та співвідношення між ними. Вартість грошей і час. Вартість грошей з урахуванням фактора ризику. Сутність та механізм функціонування грошової системи, її відмінність від грошового обороту та грошового ринку. Закономірності еволюції грошових систем від саморегульованих систем повноцінних грошей до систем регульованого державою обігу кредитних грошей. Процес формування грошової системи в Україні. Цілі грошово-кредитної політики та адекватні їм інструменти цієї політики. Сутність проблеми монетизації валового внутрішнього продукту в Україні та проблеми монетизації бюджетного дефіциту і шляхи їх вирішення. Сутність, форми прояву та способи виміру інфляції. Наукові дискусії щодо причин інфляції. Форми інфляції: повзуча інфляція; галопуюча інфляція; гіперінфляція; супергіперінфляція та їх дослідження. Зовнішні ознаки інфляції: відкрита інфляція, прихована інфляція; їхня характеристика. Механізм впливу інфляції на реальну економіку, її економічні та соціальні наслідки. Завдання та механізм державного регулювання інфляції. Основні особливості інфляційного процесу в Україні в перехідний період. Показники вимірювання інфляції: індекс вартості життя; індекс купівельної спроможності; індекс споживчих цін; індекс цін виробника. Сутність, завдання та види грошових реформ. Особливості проведення грошової реформи в Україні. Поняття валютної системи. Еволюція валютних відносин. Види валютних систем: національна, регіональна, світова. Складові елементи валютних систем. Сучасна світова валютна система та її інститути. Міжнародні ліквідні ресурси. Розвиток європейської валютної системи. Поняття валюти та валютного курсу. Функції валютного курсу. Види та конвертованість валюти. Валютний ринок. Поняття та види валютних операцій. Валютні ризики. Валютне регулювання і валютний контроль. Завдання та методи валютного регулювання. Механізми регулювання валютного курсу, валютна інтервенція, девальвація, ревальвація, котирування валют. Платіжний баланс. Сутність попиту на гроші. Попит на гроші і швидкість обігу грошей. Теоретичні моделі попиту на гроші. Цілі, мотиви та чинники, що визначають параметри попиту на гроші. Трансакційний мотив. Попит на гроші і реальні доходи. Очікуваний доход на гроші. Купівельна спроможність грошей. Попит на гроші і норма відсотка. Пропозиція грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей.

Роль банківської системи у формуванні пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей. Крива пропозиції грошей. Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та відсоток. Наслідки зміни попиту і пропозиції на гроші. Вплив на ринок змін у попиту і пропозиції грошей. Розвиток теорії грошей як процес формування наукових шкіл, течій та теорій. Основні питання та періоди (класичний, кейнсіанський, сучасний) розвитку теорії грошей. Сутність номіналістичної та металевої теорії грошей. Теорія «представницької вартості паперових грошей». Теорія «дестафації» грошей. Формування класичної кількісної теорії грошей та її основні положення. Розвиток поглядів на роль грошей в економіці (Й. Шумпетер, Д. Кейнс). Кредит як обов'язковий елемент сучасної економіки, як засіб ліквідації невідповідності між часом виробництва, часом обігу грошових коштів та засіб вирішення протиріччя між часовим осіданням коштів і необхідністю їх використання в господарстві. Кредит як економічна категорія і юридичне поняття. Розвиток кредитних відносин. Сутність та функції кредиту. Принципи кредитування. Класифікація кредиту. Форми та види кредиту. Характеристика фінансового, товарного кредитів та кредиту під цінні папери. Роль кредиту в розвитку економіки. Межі кредиту. Теорії кредиту. Природа позичкового відсотка. Відсоток як ціна капіталу та як плата за втрату ліквідності. Види відсотка. Облікова ставка відсотка як інструмент регулювання стану фінансового ринку. Причини коливання ринкової ставки відсотка. Призначення державного, банківського, комерційного та споживчого кредитів. Об'єктивні передумови та причини становлення й розвитку фінансово-кредитних установ як посередників на грошовому ринку. Основні напрями діяльності сучасних фінансово-кредитних установ. Види, функції, принципи й типи операцій фінансово-кредитних організацій. Відмінності посередницької діяльності небанківських фінансово-кредитних установ від банківської діяльності. Договірні фінансові посередники. Інвестиційні фінансові посередники. Інвестиційні фонди, їх діяльність в Україні та правове забезпечення. Діяльність договірних посередників. Страхові компанії, страховий бізнес і його розвиток в Україні та правове забезпечення. Призначення комерційних банків в умовах ринкових відносин. Класифікація і характеристика комерційних банків. Характеристика комерційних банків за формулю власності (акціонерні, кооперативні, державні, муніципальні та ін.). Необхідність об'єднання банків у систему. Економічна сутність банку, визначення сутності банку. Види банків. Активні та пасивні операції банків. Розрахунково-касове обслуговування та операції банків з векселями. Кредитні послуги банків як вид банківських послуг. Система та механізм банківського кредитування. Функції та види банківського кредиту. Характеристика депозитних, депозитарних, інвестиційних, консультаційних та інших послуг банків. Призначення центрального банку. Роль центрального банку у формуванні пропозиції грошей та їх ціни. Об'єктивність виникнення емісійних банків та створення центральних банків. Співробітництво центральних банків світу та наднаціонального центрального банку. Особливість статусу центрального банку. Незалежність центрального банку від органів державної влади, чинники, що визначають його незалежність. Основні напрями діяльності центрального банку. Основні принципи організації та діяльності НБУ. Характеристика міжнародних валютно-кредитних установ – Світовий банк, Міжнародний валютний фонд. Необхідність та форми співробітництва міжнародних валютно-кредитних установ з Україною. Цілі та основні напрями діяльності регіональних валютно-кредитних установ – Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк, презентація Банк міжнародних розрахунків та ін.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності студента	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів
	90-100	A	відмінно	
	81-89	B	добре	
	75-80	C		
	65-74	D	задовільно	
	55-64	E		
	30-54	FX		
0-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

для денної форми навчання:

- поточний контроль (написання модульних контрольних робіт, усне опитування, виконання індивідуального завдання, самостійна робота): 50% семестрової оцінки;
- підсумковий контроль (залік): 50% семестрової оцінки.

для заочної форми навчання:

- підсумкова тестова контрольна робота: 40% семестрової оцінки;
- підсумковий залік: 60% семестрової оцінки.

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Здобувач повинен дотримуватися «Стандарту академічної доброчесності Донбаської державної машинобудівної академії»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дотримуватися корпоративної культури, академічній доброчесності та етики академічних відносин, запобігати академічного плагіату. Дотримуватися вимог Інструкції про забезпечення належних протиепідеміологічних заходів. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту звертатись до завідувача кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва.

Силабус за змістом відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри Менеджмент

Протокол № 1 від 29.08.2023

Завідувач кафедри:

 /Фоміченко І.П./

Розробник:

 /Крук О.М./

Гарант освітньої програми:

 /Бурцева О.С./

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету:

 /Мироненко С.В./

«30» серпня 2023 р.

